

mai ales în privința gestionării grupurilor țintă, neclaritățile cu privire la așteptările autorităților de management din partea beneficiarilor, au fost factori menționați de către beneficiari ca elemente de blocaj în manifestarea efectelor;

- 979.** Accentul pe calitatea proiectelor, calitatea cursurilor oferite atât sub aspect calitativ cât și sub aspectul metodelor utilizate ar fi putut crește gradul de utilitate percepută a acestora. Finanțarea per cursant a dus la debalansarea raportului eficiență/ eficacitate, creând în anumite zone o inflație a ofertei educaționale, fără un impact semnificativ pe piața forței de muncă sau în creșterea calității vieții individuale;
- 980.** Utilizarea unor indicatori care să vizeze rezultatele la nivelul grupurilor țintă și impactul ulterior pe piața muncii, precum și unor metodologii unitare de măsurare a acestor indicatori ar fi facilitat procesul de monitorizare și evaluare. Dezvoltarea unor mecanisme de asigurare a calității sunt necesare și pentru aprecierea completitudinii și acurateței informațiilor transmise referitoare la grupurile țintă ale proiectelor;
- 981.** O abordare integrată care să lege nevoia de forță de muncă locală de specificul pregătirii și ulterior să permită monitorizarea inserției pe piața forței de muncă a persoanelor pregătite. Caracterul integrat al intervențiilor presupune inclusiv colaborarea cu autoritățile locale și corelarea intervențiilor cu obiectivele și proiectele de dezvoltare strategică la nivel local;
- 982.** O mai bună susținere politică atât în ceea ce privește inițiativele legislative cât și măsurile de punere în practică ale acestora¹¹⁷;
- 983.** Cadru legislativ care să asigure un nivel mai bun de colaborare între instituțiile publice și organizațiile nonguvernamentale mai ales în ceea ce privește reintegrarea socială a victimelor violenței domestice și traficului de persoane. Accesul la aceste grupuri este, în prezent restricționat de o serie de reglementări menite să protejeze în primul rând victima, numărul organizațiilor care au acces fiind relativ scăzut. Considerăm însă că un parteneriat mai consistent între instituțiile publice (ANITP) și ONG-uri, mai ales în aria prevenției este un pilon esențial al finanțărilor ulterioare:

Confirmarea ipotezelor

IP15: Mecanismele de implementare a programelor și a proiectelor au fost adecvate pentru producerea rezultatelor- ipoteză parțial confirmată. O serie de mecanisme puteau fi îmbunătățite.

14. Concluzii și recomandări

Concluzii

La nivel strategic și de reglementare

- 984. C1. Accesul** femeilor la puterea politică și administrativă **s-a îmbunătățit** constant, odată cu asumarea tematicilor din domeniul egalității de șanse la nivel strategic, național și instituțional;
- 985. C2.** Intervențiile DMI 6.3 au contribuit la menținerea unui pol de presiune civică și socială pentru păstrarea pe agenda publică a problemelor egalității de șanse **susținând astfel efortul de schimbare legislativă** și de creștere a reprezentării politice a femeilor în România;
- 986. C3.** Intervențiile au avut o contribuție indirectă în creșterea integrării efective a femeilor pe piața forței de muncă prin susținerea unui context cultural și informațional favorabil;
- 987. C4.** Principalele efecte pozitive generate de intervenții s-au manifestat în aria dezvoltării expertizei în domeniul egalității de gen și a activismului social pentru susținerea egalității de șanse pe piața muncii
- 988. C5.** Efectele obținute ar fi putut fi amplificate printr-o susținere politică și legislativă mai consistentă. În condițiile unui mediu social și cultural favorabil majoritatea efectelor s-au păstrat și chiar s-au amplificat în

¹¹⁷ Mai multe proiecte legislative vizând facilitarea integrării în muncă a pensionarelor, antreprenoriatul pentru vârsta a treia, recunoașterea serviciilor de îngrijire la domiciliu și neimpozitarea acestora pentru scoaterea lor din zona gri a economiei etc au fost dezvoltate pe parcursul implementării proiectelor însă nu au găsit deocamdată sprijin.

timp, însă tendințele pozitive înregistrate până în prezent își pot schimba oricând traiectoria;

La nivel de logică a intervenției și a sistemului de implementare

- 989. C6.** În majoritate?, **indicatorii de impact social s-au îmbunătățit** semnificativ în câmpul de intervenții finanțate prin DMI 6.3. atât în perioada de intervenție a POSDRU, cât și după, în contextul menținerii și creșterii preocupării față de tematica egalității de șanse în spațiul public și decizional;
- 990. C7.** Tendrurile negative semnalate indică faptul că se înregistrează o tendință de **creștere a disparităților** între femeile aflate în situații de deficit social (educație, ocupație, acces la servicii) și media în populației ceea ce crește vulnerabilitatea acestora pe piața forței de muncă și riscul de a deveni victime ale violenței sociale;
- 991. C8.** Intervențiile DMI 6.3 au sprijinit efortul de susținere valorică și atitudinală a egalității de șanse pe piața muncii în rândul participanților. Intervențiile au avut o contribuție indirectă în creșterea integrării efective a femeilor pe piața forței de muncă prin susținerea unui context cultural și informațional favorabil;
- 992. C9.** Mecanismele care au susținut intervențiile au generat, punctual inflație de ofertă educațională și deficit de încredere din partea beneficiarilor finali în instituțiile de formare.
- 993. C10.** Efectele s-au resimțit în toate domeniile, cu o probabilitate semnificativă în economie, administrație, educație/cultură, societate civilă, dezvoltare personală. Campaniile de comunicare au generat o creștere a vizibilității fenomenelor vizate manifestat prin "scoaterea la lumină a acestora";
- 994. C11.** Implicarea societății civile, parteneriatul instituțional, axarea pe calitate, caracterul integrat al intervențiilor și diversitatea grupurilor țintă sunt principalele mecanisme care facilitează efectele. Aceste mecanisme depind însă de un context economic și social favorabil, în special sub aspectul transparenței, și îmbunătățirii accesului la infrastructurile necesare dezvoltării;
- 995. C12.** Efectele obținute ar fi putut fi amplificate de un nivel mai bun de adaptare al sesiunilor la specificul educației pentru adulți, printr-o monitorizare care să includă indicatori privind efectele măsurate la nivelul grupurilor țintă, printr-un parteneriat mai consistent între societatea civilă și sectorul public în vederea reintegrării sociale a victimelor.

Recomandări

La nivel strategic și de reglementare

- 996. R1.** Continuare susținerii societății civile pentru dezvoltarea activismului social în domeniu și pentru menținerea unui context cultural și social favorabil. Susținerea proiectelor menite să crească transparentizarea raportului salarial, proiecte care să vizeze introducerea în sistemul educațional a educației pentru egalitate de șanse, proiecte privind reglementarea violenței online etc. Transparentizarea raportului salarial, cel puțin în instituțiile publice se poate realiza prin cel puțin două mijloace: 1) fie prin adoptarea unui cadru legislativ menit să crească nivelul de transparentizare în instituțiile publice, cadru legislative ce ar putea fi inițiat de către Camera Deputaților-Comisia pentru Egalitate de Șanse între femei și bărbați, fie 2) prin includerea în aspectele etice prevăzute pentru responsabilii de etică, conform Codului Administrativ a unor obligații de transparentizare a acestui raport salarial în instituțiile publice. Apreciem că prima variantă, chiar dacă presupune un demers de mai lungă durată, care s-ar putea extinde până la nivelul anului 2024, are un grad de utilitate mai mare, oferind cadru normativ atât pentru instituțiile publice cât și pentru cele private.
- 997. R2.** Indexarea rezultatelor de cercetare și utilizarea acestora în regim deschis în vederea creșterii vizibilității acestora și aportului adus în sfera cunoașterii la nivel național. Participarea MIPE în cadrul Coaliției pentru Date deschise oferă cadrul necesar pentru acest proces de indexare. El ar putea fi realizat fie pe site-ul instituției, fie prin parteneriat cu Academia română sau cu alt furnizor public de informație. În mod ideal, aceste date ar putea fi prelucrate și furnizate publicului și în această variantă de către ANES, care, preluând modelul agenției europene similare EIGE- Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați ar putea deveni principalul furnizor de informație în domeniu la nivel național.
- 998. R3.** Dezvoltarea de instrumente de îmbunătățire a cadrului legislativ și de creștere a suportului politic pentru

egalitatea de șanse pe piața forței de muncă. Aceste instrumente au în vedere următoarele aspecte: 1) îmbunătățirea cadrului legislativ cu privire la modul în care este asigurată accesul ONG-urilor la victimele violenței domestice și ale traficului de persoane. În prezent ANITP și Ministerul Afacerilor Interne colaborează cu un număr restrâns de organizații a căror selecție este percepută a fi puțin transparentă; 2) readucerea în discuția Parlamentului a problemei traficului de persoane din România și identificarea unor soluții adecvate care să aibă în vedere fie legalizarea activităților cu caracter sexual în România (ceea ce ar reduce fenomenul de sclavie și ar crește siguranța femeilor expuse), fie prin creșterea măsurilor punitive față de traficanți și de cei care favorizează fapta. Un alt instrument poate avea în vedere (prin preluare modelului norvegian) identificarea și monitorizarea prin asistenți sociali a persoanelor minore cu grad ridicat de vulnerabilitate pentru traficul de persoane și expunerea de violență. Aceste instrumente, precum și altele similare pot fi avute în vedere de CDEP-CES în acest mandat.

999. R4. Creșterea parteneriatului instituțional în domeniu printr-o mai bună colaborare între instituțiile cu rol legislativ CDEP-CES, administrativ, în special Ministerul Muncii și Protecției Sociale- ANES și Ministerul Afacerilor Interne și membrii societății civile, spre exemplu membrii Coaliției pentru egalitate de gen în vederea adoptării unui cadru legislativ în concordanță cu recomandările Comisiei Europene în domeniu, având în vedere, în mod particular, implementarea cotelor de gen, mai ales la nivel decizional, transparentizarea raportului de gen în zona de decizie politică și diminuarea fenomenelor deviate asociate inegalității de gen (violență, trafic, hărțuire). Comisia pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați din Camera Deputaților în colaborare cu ANES considerăm că pot realiza/intensifica acest parteneriat în actualul mandat legislativ.

La nivel de logică a intervenției și a sistemului de implementare

1000. R5. Continuarea eforturilor de promovare a egalității de șanse pe piața forței de muncă în special în cadrul grupurilor vulnerabile și al persoanelor cu vulnerabilități multiple, atât în POCU, prin proiectele finanțate în prezent în cadrul OS4.1-4.2, 4.18, 4.20, dar și în POEO, în următoarea perioadă de programare. Atât pentru POCU, în măsura în care este fezabil, dar mai ales pentru POEO, este recomandabilă în mod special utilizarea unor instrumente care ar putea fi elaborate în următorul an (ex: actualizarea Atlaselor zonelor marginalizate- în prezent în lucru la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, elaborarea unui Atlas al marginalizării comunităților roma- cu ajutorul ANR și rețelei facilitatorilor locali, elaborarea unui Atlas al zonelor de risc în aria devianței sociale-trafic, violență, infracționalitate de către ANITP) pentru identificarea acelor comunități în care finanțarea să aibă cel mai ridicat impact iar acordarea de granturi să poată genera maximă eficiență.

1001. R6. Abordare integrată a intervențiilor în domeniu astfel încât să se ofere o mai bună corelare între nevoia de pregătire locală și perspective de dezvoltare la nivel local și regional. Corelarea intervențiilor în plan teritorial prin targetarea prioritară a zonelor marginalizate urbane și rurale;

1002. R7. Stabilirea unor indicatori de rezultat adecvați, la nivelul populației, și monitorizarea constantă/ anuală a valorilor înregistrate de aceștia la nivel național și la nivel european și implementarea unui plan de acțiuni de redresare a eventualelor tendințe negative. Pentru POCU, lista indicatorilor și procesul de colectare a acestora sunt deja în implementare, însă pentru POEO, MIPE își poate propune, pe această dimensiune a egalității de șanse, cel puțin să lărgască lista indicatorilor de realizare și rezultat¹¹⁸ propuși de Comisia Europeană, cu indicatori specifici (ex număr de femei cu studii inferioare care au parcurs un curs de formare și rămân integrate pe piața muncii cel puțin 3 ani de la terminarea formării).

1003. R8. Dezvoltare unui sistem de evaluare a calității în toate etapele implementării unui proiect, ca parte a monitorizării și evaluării acestuia. Prin prisma acestui raport, sistemul de evaluare a calității unui proiect ar trebui să conțină cel puțin trei componente: 1) calitatea implementării măsurată prin calificative acordate de către membrii grupului țintă, în cadrul unor evaluări externe, 2) rigoare administrativă măsurată prin calificative acordate de către echipa de monitorizare luând în considerare completitudinea, coerența și respectarea calendarului privind raportarea indicatorilor de realizare și rezultat și 3) responsabilitate socială măsurată prin

¹¹⁸ Cunoaștem și opinia opusă, conform căreia indicatorii POCU sunt deja în număr mare, ceea ce mărește efortul birocratic al beneficiarilor. Atragem însă atenția că nu numărul de indicatori este în fapt cel care generează birocrație, ci deficitul de competență în colectarea acestor indicatori la nivel de proiect. Spre exemplu, colectarea datelor cu caracter personal CNP la nivel de grup țintă a oferit date slab valorificate în construcția de noi indicatori utili în procesul de monitorizare. O mai bună colaborare cu ANOF, la nivelul MIPE poate genera rapoarte anuale privind evoluția educațională și ocupațională a tuturor persoanelor participante la cursuri de formare, urmând ca sesiunile de evaluare programate în Planurile multianuale să ofere informații suplimentare privind ocuparea informală și structura cauzală a evoluțiilor constatate.

calificative privind rezultatele în timp ale beneficiarilor la nivelul comunităților în care activează, rezultate care să reflecte faptul că beneficiarii au trecut dincolo de "prestarea de servicii" pe bază de proiect și și-au asumat problematica socială în aria căreia acționează¹¹⁹.

Appendix determinat de dinamica la nivel european

1004. Contextul european și național în aria egalității de șanse și egalității de gen se caracterizează la momentul anului 2020 prin următoarele elemente principale:

- La nivel european¹²⁰ procesul de aderare a UE la Convenția de la Istanbul a fost blocat, Comisia încercând să identifice alte mecanisme pentru obținerea aceluiași rezultat;
- Intenția de a extinde domeniul criminalității (euro criminalității) astfel încât să includă și violența în familie și să elaboreze reguli comune la nivelul statelor membre și măsuri comune de combatere a fenomenului;
- Adoptarea unei Strategii a drepturilor victimelor la nivel european astfel încât drepturile acestora să fie garantate la nivelul statelor membre;
- Crearea unei rețele la nivelul UE pentru prevenirea violenței bazate pe gen și a violenței domestice, care va reuni statele membre și părțile interesate pentru a le permite să facă schimb de bune practici, care va oferi finanțare pentru formare, consolidarea capacităților și servicii de sprijin pentru prevenirea violenței, care să se concentreze pe bărbați, băieți și tipurile de masculinitate.
- Ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii privind combaterea violenței și a hărțuirii în lumea muncii și punerea în aplicare normele UE existente privind protecția lucrătorilor împotriva hărțuirii sexuale și să sensibilizeze cetățenii cu privire la acestea
- În contextul creșterii și generalizării violenței online îndreptată împotriva femeilor declarată ca inacceptabilă și o barieră semnificativă în calea participării femeilor la viața publică, Comisia va propune un act legislativ privind serviciile digitale¹²¹;
- Adoptarea în 2020 Programul "Drepturi și valori" (2021-2027).
- Adoptarea în 2020 a Planului de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația (2020-2024)

1005. În acest context, pentru creșterea egalității de gen pe piața muncii sunt recomandate:

- Intensificarea eforturilor de educare a fetelor, în școală în ceea ce privește pericolul traficului de persoane, în contextul în care cea mai mare parte a victimelor traficului de persoane, atât în interiorul, cât și în afara UE, sunt femei și fete, acestea fiind, în general, traficate în scopul exploatarei sexuale¹²². În cadrul POCU acest efort este inclus cel puțin în intervențiile din AP 4, OS 4.4, și în cele care au în vedere pregătirea pentru viață a copiilor și tinerilor instituționalizați, care reprezintă un grup vulnerabil, sub acest aspect. Această pregătire pentru viață și pentru siguranța persoane ar putea fi avută în vedere și de către Ministerul Educației și Cercetării prin includerea în curricula școlară începând cu învățământul gimnazial acestor teme și sprijinirea elaborării de materiale educative în acest sens. Pentru perioada 2021-2027 pot fi avute în vedere programe pilot în zone cu maximă intensitate a fenomenului.
- mai bună corelare a eforturilor de eliminare a diferențele de gen în materie de ocupare a forței de muncă cu problematica îmbătrânirii active în scopul diminuării numărului mare de femei care trăiesc în condiții de sărăcie, în special în rândul femeilor cu vârste mai înaintate. În acest sens, considerăm importante două aspecte: 1) intensificarea comunicării de către ANES- Guvernul României a importanței integrării pe piața forței de muncă a femeilor pentru a putea beneficia de pensie și asigurare socială. Considerăm că este necesar un efort de persuadare a femeilor, în special a tinerelor cu educație sub medie de a valoriza

¹¹⁹ Spre exemplu poate fi bonificat în etapa de selecție beneficiarul care a implementat cu succes în domeniul de intervenție proiecte din alte surse decât cele gestionate prin POCU/POSDRU, sau/și a acelor care fac parte din structuri decizionale la nivel local pentru elaborarea de politici publice/ strategii/ planuri.

¹²⁰ Comunicarea Comisiei Europene către Parlamentul european, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 3 martie 2020

¹²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/new-eu-rules-e-commerce>.

¹²² Traficul de persoane este recunoscut ca violență împotriva femeilor și a fetelor, în conformitate cu articolul 6 din Convenția ONU asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei.

munca și beneficiile pe termen lung ale angajării formale și 2) relaxarea de către Ministerul Muncii și Protecției sociale a criteriilor de angajare, în special în ceea ce privește calificarea conform codurilor ocupaționale, astfel încât persoanele vârstnice să poată ocupa locuri de muncă, în vedere întregirii veniturilor și păstrării unei vieți active (spre exemplu în domeniul trainingurilor și serviciilor educaționale extra-curriculare, în domeniul amenajării peisagistice și horticulturii pentru spații comunitare-școli, parcuri de mici dimensiuni, în domeniul serviciilor de informare urbană/ ghidaj turistic etc.) Modele de bune practici din Marea Britanie, Germania, Spania pot fi luate în considerare.

- Îndeplinirea Obiectivelor de la Barcelona¹²³ privind punerea la dispoziție a unor sisteme de educație și îngrijire a copiilor preșcolari în care România înregistrează întâzieri semnificative¹²⁴, în special pentru educația timpurie (1-3 ani), ceea ce determină amânarea integrării pe piața muncii a tinerelor mame, mai ales în cazul celor cu mai mulți copii. În prezent POCU adresează această problemă prin două intervenții: AP 6, OS 6.2- Dezvoltarea serviciilor de educație ante-preșcolară și prin AP5, în integrare cu POR, pentru implementarea Strategiilor dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității. Pentru perioada următoare de programare, intervențiile pentru dezvoltarea educației timpurii ar trebui să aibă în vedere contribuția la creșterea implicării pe piața forței de muncă a tinerelor mame, ca indicator de rezultat, iar în zonele marginalizate scăderea abandonului și a numărului de copii plasați în îngrijire.

¹²³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/bcn_objectives-report2018_web_en.pdf.

¹²⁴ În prezent au fost făcuți pași înapoi prin suspendarea ajutorului de 1500 lei pentru creșă sau grădiniță din luna martie 2021